

ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ STRATEGIE

pro období

2024 - 2027

Obsah:

1 ZÁKLADNÍ ÚDAJE	3
2 ÚVOD	4
3 LEGISLATIVNÍ RÁMEC.....	4
4 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ.....	6
5 ZMAPOVÁNÍ SITUACE VE ŠKOLE PRO STANOVENÍ SI CÍLŮ	6
5. 1 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	6
5. 2 CÍLOVÁ SKUPINA.....	7
5. 3 PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ PREVENCE VE ŠKOLE	7
5. 4 RIZIKOVÉ FAKTORY ŠKOLY	8
5.5 ŘEŠENÍ PŘESTUPKŮ	9
6 CÍLE ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ STRATEGIE.....	9
6. 1 DLOUHODOBÉ CÍLE	9
6. 2 STŘEDNĚDOBÉ CÍLE	9
6. 3 KRÁTKODOBÉ CÍLE	10
7 ZPŮSOBY REALIZACE STANOVENÝCH CÍLŮ.....	10
7. 1 ZAČLENĚNÍ PRIMÁRNÍ PREVENCE DO ŠKOLNÍCH VZDĚLÁVACÍCH PLÁNŮ	10
8 HODNOCENÍ ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ STRATEGIE	166
9 ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ	16

1 Základní údaje

Název	Mateřská škola, základní škola a praktická škola Brno, Štolcova, příspěvková organizace
Adresa	Štolcova 301/16, 618 00 Brno
IČO	62157299
IZO	062157299
Ředitel školy	Mgr. Tomáš Musil
Telefon	548 424 061
Email	zs@autistickaskola.cz ; musil@autistickaskola.cz

Školní speciální pedagog	Mgr. Klára Geislerová
Telefon	548 424 079, 722 954 692
Email	geislerova@autistickaskola.cz

Školní metodik prevence	Mgr. Štěpánka Kleinová
Telefon	548 424 091
Email	kleinova@autistickaskola.cz

Výchovný poradce	Mgr. Věra Kratochvílová	Mgr. Alžběta Horká
Telefon	605 047 453	722 954 719
Email	kratochvilova@autistickaskola.cz	horka@autistickaskola.cz
Výchovný poradce	Mgr. Ilona Sedmidubská	
Telefon	607 016 851	
Email	sedmidubska@autistickaskola.cz	

Zřizovatel: Název: Jihomoravský kraj

Adresa: Žerotínovo náměstí 3/5, 601 82 Brno

IČO: 70888337

Telefon: 541651111

Vypracovala: Mgr. Štěpánka Kleinová, školní metodik prevence

Schválil: Mgr. Tomáš Musil, ředitel školy

2 Úvod

Školní preventivní strategie je dlouhodobým záměrem školy v oblasti prevence rizikového chování. Doplnjuje všechny školní vzdělávací programy naší školy, vychází ze zkušeností z předchozích let a opírá se o současné poznatky z oblasti primární prevence. Ze školní preventivní strategie vychází Minimální preventivní program a Krizové plány školy (interní dokument školy). Zároveň je propojena se Školními řády a respektuje platné legislativní předpisy z oblasti výchovně vzdělávacího procesu.

Školní prevence pomáhá oddalovat, bránit nebo snižovat výskyt rizikových forem chování, zvyšovat schopnost žáků jednat zodpovědně na základně získaných informací. Pojmenovává problémy z oblastí rizikových forem chování. Pomáhá zejména těm jedincům, kteří pocházejí z nejvíce ohrožených skupin při zajištění jejich lidských práv a povinností. Podporuje zdravý životní styl, tj. harmonickou rovnováhu tělesných a duševních funkcí. Primární prevence rizikového chování u žáků se zaměřuje prioritně na předcházení rozvoji rizik, která směřují zejména k následujícím rizikovým projevům v chování žáků.

Cílem této preventivní strategie je vymežit základní pojmy, stanovit si cíle v oblasti primární prevence, informovat pedagogy, zákonné zástupce a žáky o plánech a postupech v prevenci školy na období školních let 2024/2025 až 2026/2027.

3 Legislativní rámec

Školní preventivní strategie vychází z následujících dokumentů:

Strategie a koncepce:

Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019-2027

Akční plán realizace Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2023-2025

Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2027

Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2022–2027

Strategie Jihomoravského kraje pro oblast rizikového chování, závislostí a závislostního chování na období 2020 - 2028

Zákony:

Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen školský zákon)

Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 109/2002 Sb., o zařízeních ústavní výchovy, ochranné výchovy a zařízeních preventivně výchovné péče, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek

Vyhlášky:

Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů

Metodické postupy a metodická doporučení:

Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č. j. 21 291/2010-28

Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních, č. j. MSMT–21 149/2016

Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, č. j. 37 014/2005-25

Metodické doporučení Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a postihu záškoláctví a omlouvání žáků z vyučování, č. j. MSMT-780/2024-1

Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance, č. j. 14 423/99-22

Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané, č. j. 25 884/2003-24

Metodické doporučení pro práci s Individuálním výchovným programem (IVýP) v rámci řešení rizikového chování žáků č. j. MSMT–43301/2013

Dále:

Školní vzdělávací programy školy: ŠVP PV *Začátek 3* vypracovaný na základě RVP PV, ŠVP ZV *Základ pro život 2* vypracovaný na základě RVP ZV, ŠVP ZŠS *Cesta Díl I.* vypracovaný na základě RVP ZŠS Díl I., ŠVP ZŠS *Cesta Díl II.* vypracovaný na základě RVP ZŠS Díl II., ŠVP ŠD *Pojď si hrát 3* a ŠVP PRŠ 1 *Jdeme dál* vypracovaný na základě RVP PRŠ 1

Řády: Školní řád základní školy, Školní řád mateřské školy, Školní řád praktické školy, Vnitřní řád školní družiny.

4 Vymezení základních pojmů

Rizikové chování – zahrnuje takové chování, v jehož důsledku dochází k prokazatelnému nárůstu zdravotních, sociálních, výchovných a dalších rizik pro jedince nebo společnost. Mezi hlavní rizikové formy chování podle Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních patří:

- **agrese, šikana, kyberšikana a další rizikové formy komunikace prostřednictvím multimédií, násilí, vandalismus, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus a xenofobie, homofobie, záškoláctví, závislostní chování, užívání všech návykových látek, netolismus, gambling, rizikové sporty a rizikové chování v dopravě, prevence úrazů, spektrum poruch příjmu potravy, negativní působení sekt a sexuální rizikové chování.**

Primární prevence – jsou všechna opatření jakéhokoliv typu výchovné, vzdělávací, zdravotní, sociální či jiné intervence, která směřují k předcházení výskytu rizikového chování a zamezují jeho další progresi, zmírňují již existující formy a projevy rizikového chování nebo pomáhají řešit jeho důsledky. Prevence může být specifická a nespecifická.

Nespecifická primární prevence – zahrnuje veškeré aktivity a programy, které nemají přímou souvislost s rizikovým chováním, ale napomáhají předcházet a snižovat riziko jeho vzniku podporou zdravého životního stylu a prostřednictvím smysluplného využívání a organizaci volného času.

Specifická primární prevence – zahrnuje aktivity a programy, které jsou zaměřeny specificky na předcházení a omezování výskytu jednotlivých forem rizikového chování žáků. Specifická primární prevence je realizována na třech úrovních, a to **všeobecné, selektivní a indikované**. Tyto úrovně jsou definovány cílovou skupinou programu a mírou jejího ohrožení rizikovým chováním. Podle toho je pak volena intenzita programu, prostředky a nástroje.

5 Zmapování situace ve škole pro stanovení si cílů

5.1 Charakteristika školy

Mateřská škola, základní škola a praktická škola Brno, Štolcova, příspěvková organizace je školou zřízenou podle § 16 odst. 9 školského zákona se zaměřením na výchovu a vzdělávání dětí a žáků s poruchou autistického spektra (PAS) kombinovanou s různou mírou mentálního postižení. Naše škola je rozdělena na dvě budovy, které jsou umístěny v různých částech Brna. Školou navštěvují děti a žáci z Brna

a jeho okolí. Jednotlivé třídy jsou naplňovány v počtu 6-8 žáků, jsou smíšené jak věkově, tak i v rámci školních vzdělávacích programů. Školu tvoří mateřská škola, základní škola, základní škola speciální a praktická škola jednoletá. Žáci u nás plní povinnou školní docházku. V případě zájmu mohou žáci navštěvovat školní družinu a součástí školy je i speciálně pedagogické centrum zaměřující se na problematiku PAS.

5. 2 Cílová skupina

Vzhledem k tomu, že jsme mateřská škola, základní škola a praktická škola pro žáky s PAS, jsou primárními cílovými skupinami školní preventivní strategie **děti ve věku 3-6 (7) let, žáci 1. - 9. ročníku ZŠ, žáci 1. - 10. ročníku ZŠS, studenti PrŠ jednoleté (po ukončení povinné školní docházky) a pedagogičtí pracovníci školy**. Sekundární skupinou jsou jejich **zákonní zástupci, rodina a veřejnost**.

5. 3 Personální zajištění prevence ve škole

V naší škole funguje školní poradenské pracoviště (ŠPP) jehož členy jsou vedoucí ŠPP a koordinátor ŠVP v jedné osobě, tři výchovní poradci a školní metodik prevence. Ti mezi sebou velmi úzce spolupracují, stejně tak i s pedagogy jednotlivých tříd a s vedením školy. Škola v případě potřeby spolupracuje s externími organizacemi při zajišťování preventivních aktivit (SPC, PPP, PČR, OSPOD, jiná odborná pracoviště).

Ředitel školy, zástupci ředitele školy

Vytváří podmínky pro předcházení vzniku a rozvoje rizikového chování a zabezpečují poskytování poradenských služeb se zaměřením na rizikové chování, kontrolují realizaci a vyhodnocování preventivních aktivit.

Školní metodik prevence

Mezi jeho běžné činnosti patří informační, metodické a poradenské činnosti, koordinace a vypracování Minimálního preventivního programu školy, spolupráce s vedením školy, pedagogickým sborem a dalšími organizacemi v oblasti prevence rizikového chování.

Výchovný poradce

Věnuje zvýšenou pozornost žákům s problémovým vývojem a s rizikovým chováním, spolupracuje s metodikem prevence, ostatními členy ŠPP, třídními učiteli i ostatními pedagogickými pracovníky. Podílí se na řešení problémových a tíživých situací žáků.

Školní speciální pedagog

Zajišťuje metodickou, koordinační a konzultační činnost v oblasti speciálně pedagogických opatření a v oblasti rizikového chování a školního neúspěchu. Spolupracuje s celým pedagogickým sborem, speciálně pedagogickým centrem a zákonnými zástupci.

Třídní učitel, pedagogický sbor

Pedagogové tříd vytvářejí otevřenou a bezpečnou atmosféru, pozitivní sociální klima v jednotlivých třídách, podílejí se na základní pedagogické diagnostice žáků. Třídní učitel zprostředkovává komunikaci s ostatními členy pedagogického sboru a je garantem spolupráce školy se zákonnými zástupci žáků. Získává a udržuje si přehled o osobnostních zvláštностech žáků třídy. Spolupracuje se školním metodikem prevence při zachycování varovných signálů, podílí se na realizaci preventivních aktivit.

5. 4 Rizikové faktory školy

Vzhledem ke skutečnosti, že v každé třídě je 6 až 8 žáků a 4 pedagogičtí pracovníci, je zajištěno, že každý žák je pod dohledem pedagogických pracovníků. Žák se nesmí, vzhledem k typu postižení, pohybovat po škole a v areálu školy bez dozoru či vědomí pedagoga.

Pedagogové si přebírají žáky přímo od zákonných zástupců nebo zmocněných osob. V zápisním lístku do školní družiny jsou uvedeny osoby zmocněné k vyzvedávání žáků, resp. je zde uvedeno, zda žák může odejít ze školy sám. Jen velmi málo žáků přichází a odchází samostatně. Zákonní zástupci a jiné zmocněné osoby přivádí žáka ke vstupním dveřím školy, resp. do vstupního vestibulu, odkud si jej pak také odvádí domů. Kontakt pedagogů a zákonných zástupců žáka je tak velmi častý, stejně tak i kontrola nad chováním žáků a vnášenými předměty.

Dalšími výhodami je menší počet žáků, rodiče se často při předávání dětí potkávají, vzájemně se znají a případné negativní jevy mohou být zavčas odhaleny.

Školní poradenské pracoviště, třídní učitelé a zástupci ředitele mezi sebou v jednotlivých budovách školy úzce spolupracují. Škola se snaží o řešení problému neprodleně a v co největší spolupráci škola – rodič – žák.

Ve škole je zajištěn dohled nad žáky o přestávkách, na chodbách, v šatnách i na toaletách. Stejná pravidla platí i pro jídelny, kam žáky vždy doprovází pedagogové dané třídy. Před školou je kamerový systém, který monitoruje prostor v jejím okolí.

I přesto hrozí nebo se objevují projevy rizikového chování, a to zejména v oblastech chování žáků náročného na péči zahrnující agresi, vandalismus, sebepoškozování, které zatím ve všech případech vycházelo z povahy postižení našich žáků. Dalšími oblastmi, kde se mohou rizikové formy chování objevit, je používání informačních komunikačních technologií, trávení volného času, zvýšená absence spojená s častějšími nemocemi a postižením PAS. Dále je nutné dbát i na prevenci v oblastech rizikového chování v dopravě a na prevenci úrazů.

5.5 Řešení přestupků

Zákonní zástupci, pedagogové i žáci jsou seznámeni se Školním řádem ZŠ/MŠ/PrŠ a Vnitřním řádem ŠD. V případě podezření budou provedena následující opatření:

- individuální rozhovor se žákem a přítomným pedagogem, spolupráce s rodinou, popřípadě doporučení odborníka
- v případě nezájmu rodičů spolupráce se sociálním odborem, oddělením péče o dítě, pediatrem
- v závažných případech spolupráce s PČR

6 Cíle školní preventivní strategie

Na základě analýzy situace ve škole jsme si stanovili v oblasti preventivního chování následující krátkodobé, střednědobé a dlouhodobé cíle, které bychom chtěli v daném období naplnit. Prevence rizikového chování je součástí nejen samotného vyučování, ale i práce školní družiny a mimoškolních aktivit. Preventivní témata se prolínají všemi oblastmi práce a života školy.

6. 1 Dlouhodobé cíle

- udržování informovanosti celého pedagogického sboru i všech zaměstnanců o rizikovém chování u žáků
- sledování, analýza a řešení projevů rizikového chování, hledání možností a nastavování efektivní prevence nežádoucího chování
- jednotný postup všech zaměstnanců školy při řešení rizikového chování (interní Krizové plány)
- rozvoj a udržování smysluplné a efektivní spolupráce s rodiči
- podpora zdravého životního stylu u žáků
- podpora smysluplného trávení volného času
- všestranný rozvoj osobnosti žáků a předcházení rizikovému chování
- vytváření důvěrného, bezpečného a otevřeného prostředí ve škole a třídě mezi žáky i pedagogickými pracovníky
- podpora a rozvíjení pozitivních vztahů mezi žáky ve třídě i ve škole

6. 2 Střednědobé cíle

- průběžné sledování, zjišťování klimatu tříd a vytipování žáků s problematickými vztahy
- snaha naučit žáky rozpoznat projevy rizikového chování a krizové situace, umět v těchto případech vhodně reagovat
- podpora zájmové, sportovní a kulturní činnosti žáků
- prohlubování spolupráce s rodiči a průběžné informování o oblasti prevence rizikového chování

- zvýšení a udržení účasti rodičů na formálních i neformálních akcích školy
- vzdělávání pedagogů v oblasti preventivních aktivit
- podpora duševního zdraví pedagogických pracovníků
- získávání finančních prostředků na preventivní aktivity ve škole

6. 3 Krátkodobé cíle

- plnění Minimálního preventivního programu
- pravidelná činnost školního poradenského pracoviště
- pravidelné schůzky a komunikace se zákonnými zástupci
- informování rodičů o aktivitách a akcích na daný školní rok, aktualitách na webových stránkách školy
- vést žáky k dodržování stanovených pravidel (zejména v rámci školních řádů, pravidel třídy a zásad slušného chování)
- spolupráce s organizacemi zabezpečující zájmové kroužky a nabízející možnosti smysluplného trávení volného času, zejména Proaut, spolek pro podporu osob s autismem (financování VČ aktivit); Paspoint, z. ú.; Človíček, o.p.s., Za sklem o. s.; nadační fond Kometa, Domov pro mne, z. s. aj.

7 Způsoby realizace stanovených cílů

Témata preventivních aktivit jsou zapracována do školních vzdělávacích programů. Žáci společně s pedagogy dosahují plnění stanovených cílů zejména pomocí nácviku klíčových kompetencí, a to především kompetencí k řešení problémů, komunikativních kompetencí, kompetencí sociálních a personálních, kompetencí občanských. Žáci se s nimi setkávají v rámci jednotlivých předmětů a vzdělávacích oblastí v každém vzdělávacím období či ročníku. Preventivní činnosti jsou realizovány různými formami, např. v podobě výukových činností, tréninku nových dovedností, volnočasových akcí, zážitkových programů, projektových dnů aj. podle schopností a možností jednotlivých dětí a žáků.

7. 1 Začlenění primární prevence do školních vzdělávacích plánů

ŠVP PV Začátek 3 vypracovaný na základě RVP PV

Téma prevence rizikového chování je součástí vzdělávacích oblastí ŠVP, míra naplňování zohledňuje vývojovou úroveň dětí a povahu PAS a objevuje se v rámci jednotlivých kompetencí.

Kompetence k učení

- Dítě si buduje své základní pracovní návyky.
- Rozvíjí svoje smyslové vnímání.
- Poznává lidi ve svém okolí, rozvíjí své vnímání okolního světa.

Kompetence k řešení problémů

- Dítě se učí uvědomovat si problém, požádat o pomoc a tuto pomoc přijmout.

Kompetence komunikativní

- Dítě si buduje svůj funkční komunikační systém (alternativní, či augmentativní).
- Učí se vyjadřovat svá přání a potřeby podle svých individuálních možností.
- Komunikuje s různými komunikačními partnery (v rámci školy).
- Učí se reagovat na své jméno a navazovat přiměřený kontakt s okolím.

Kompetence sociální a personální

- Dítě se učí zvládat přítomnost jiných lidí.
- Učí se zvládat paralelní činnosti vedle dalších osob.
- Učí se tolerovat projevy ostatních dětí, rozvíjí se v regulaci svého chování.
- Seznamuje se s hračkami, hrami, osvojuje si a zdokonaluje se v dovednostech pro možnosti trávení volného času.

Kompetence činnostní a občanské

- Učí se pracovat s denním režimem, respektovat organizaci dne a činností.
- Dítě si s naší pomocí buduje motivační systém.
- Rozvíjí se v osvojování pravidel společenského a slušného chování a v regulaci svého chování.
- Při jednoduchých aktivitách dodržuje pravidla chování a hry, vnímá ostatní děti.

ŠVP ZV Základ pro život 2 vypracovaný na základě RVP ZV pro žáky bez mentálního postižení i s lehkým mentálním postižením

1. – 5. ročník – téma prevence zejména ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět
4. - 9. ročník – téma prevence ve vzdělávací oblasti Informatika
6. – 9. ročník – vzdělávací oblasti Člověk a společnost, Člověk a příroda a Člověk a zdraví.

Prevence rizikového chování je plnohodnotnou součástí plnění klíčových kompetencí:

Kompetence komunikativní:

- Vedeme žáky k všestranné a účinné komunikaci.
- Povzbuzujeme žáky ke komunikaci se svým okolím.
- Navozujeme situace k nácviku sociální komunikace, k adekvátnímu vyjadřování z hlediska situačního kontextu.

Kompetence k řešení problémů:

- Vedeme žáky k tomu, aby v problémových situacích reagovali adekvátním způsobem.
- Vedeme žáky k přijímání změny, k čemuž využíváme přirozených, nutných změn a problémů a trénujeme tak řešení problémů.

- Seznamujeme žáky se situacemi, při nichž se učí požádat o pomoc a tuto pomoc přijmout od různých osob a tyto modelové situace navozujeme.

Kompetence sociální a personální:

- Vytváříme vhodné podmínky k navazování kamarádských vztahů mezi spolužáky.
- Klademe důraz na uvědomování si svého vlastního těla a svého já a důraz na zdravý životní styl a prevenci rizikových faktorů.
- Vedeme žáky k odpovědnosti za své činy a k domýšlení důsledků jejich jednání.
- Klademe důraz na dodržování zásad slušného chování, morálních zásad (tolerance, empatie, ohleduplnost, pomoc druhým) a společně vytvořených pravidel.
- Vedeme žáky k poskytování pomoci druhým.
- Vytváříme modelové situace a využíváme přirozených situací, na nichž se žáci učí rozpoznávat vhodné a nevhodné chování na základě dostatečného množství informací a zkušeností.
- Využíváme různých her a činností k nácviku kooperace a paralelní činnosti se spolužáky, pedagogy.
- Seznamujeme žáky s pestrou škálou volnočasových aktivit za účelem smysluplného využívání volného času, klademe důraz na osvojení dovedností k trávení volného času.
- Vedeme žáky k dodržování základních pravidel společenského chování v dané situaci a prostředí, posilujeme vhodné chování žáků.
- Vedeme žáky ke spolupráci.
- Nabízíme přijatelné, zdravé aktivity.
- Zařazujeme aktivity, v nichž může žák uspět a poznat své kvality, rozvíjíme jeho kladné vlastnosti.
- Vedeme žáka k chápání potřeb jiných lidí a jejich tolerování, učíme je pomáhat jim.
- Vedeme žáky k uvědomování si funkčního sdělování vlastních potřeb, přání, emocí, nesouhlasu.
- Vytváříme modelové situace a využíváme přirozených situací, na nichž se žáci učí rozpoznávat vhodné a nevhodné chování na základě dostatečného množství informací a zkušeností.

Kompetence občanské:

- Seznamujeme žáky s multikulturalitou společnosti, vedeme žáky k toleranci vůči odlišnostem, k pomoci druhým, vytváříme prostředí bez předsudků.
- Na modelových situacích seznamujeme žáky s krizovými telefonními čísly, chováním se v krizových situacích včetně poskytnutí první pomoci.
- Vytváříme přátelské prostředí ve třídě a vedeme žáky k toleranci ke spolužákům.
- Pomocí denního režimu vedeme žáky k osvojení si pravidelného stravování a střídání práce s odpočinkem, tedy k poznávání zásad zdravého životního stylu.
- Učíme žáky vnímat rasové, národnostní, kulturní odlišnosti jako obohacující jev.

- Učíme žáky stanovit, co je právo x povinnost x sankce (odměna x trest).
- Umožňujeme žákům naplňovat svá práva a učíme je vhodným formám jejich naplňování, dbáme na uvědomělé plnění povinností žáků.
- Umožňujeme žákům spolupodílet se na tvorbě pravidel a na kontrole jejich dodržování.

Kompetence digitální:

- Dbáme individuálních možností žáků.
- Vhodně vizualizujeme a strukturalizujeme zadání práce.
- Používáme individuální motivační prvky.
- Použitím motivačních prvků vedeme žáky k požadovanému využití aplikací a služeb dle našeho zadání.
- Využíváme různá digitální zařízení a nedigitální prostředky k rozvoji a generalizaci digitálních dovedností.
- Klademe důraz na uvědomování si posloupnosti činností a dějů pomocí nedigitálních prostředků, čímž podporujeme následné krokování pro řešení problémů.
- Získané digitální dovednosti využíváme i při výuce v dalších vyučovacích předmětech.
- Propojujeme osvojené dovednosti s řešením reálných každodenních situací.
- Vedeme žáky ke kritické práci s daty a digitálním obsahem.
- Vedeme žáky ke správnému výběru technologie dle konkrétní situace.
- Vytváříme situace k osvojení co nejširšího spektra různorodých činností spojených s technologiemi.
- Podporujeme žáky ve využívání digitálních technologií vedoucích k usnadnění běžného života (digitální mapy, on-line jízdní řády, on-line nákupy, on-line rezervační systémy apod.).
- Umožňujeme žákům se seznamovat s novými technologiemi a pochopit jejich celospolečenský přesah.
- Podporujeme u žáků smysluplné využití digitálních zařízení, aplikací a služeb k trávení volného času; vedeme žáky k přiměřené době trávené při jejich využívání.
- Využíváme digitální technologie k rozvoji komunikačních a sociálních dovedností v rámci etických norem.
- Klademe důraz na hygienické zásady a bezpečnost při používání digitálních zařízení, aplikací a služeb.
- Vedeme žáky k rozpoznávání vhodného a nevhodného chování na internetu s důrazem na sociální síť.

ŠVP ZŠS *Cesta Díl I.* vypracovaný na základě RVP ZŠS Díl I. pro žáky se středně těžkým mentálním postižením

Vzdělávací oblasti i kompetence jsou stejné jako kompetence v ŠVP Základ pro život, jen jejich míra naplňování je přizpůsobena povaze středně těžkého mentálního postižení, kromě kompetencí digitálních.

ŠVP ZŠS Cesta Díl II. vypracovaný na základě RVP ZŠS Díl II. pro žáky s těžkým mentálním postižením
Problematika prevence rizikového chování se objevuje v naplňování kompetence:

Kompetence sociální a personální:

- Budujeme u žáků dovednost adekvátním způsobem upoutat na sebe pozornost a navázat kontakt s jinou osobou.
- Budujeme u žáků schopnost pracovat paralelně a klademe důraz na respektování přítomnosti jiných lidí.
- Využíváme různých her a jednoduchých činností k nácviku kooperace s pedagogem.
- Seznamujeme žáky s různými herními aktivitami za účelem smysluplného využívání volného času.
- Předkládáme a nabízíme žákům různé volnočasové aktivity, které mohou využít v nestrukturovaném volném čase.
- Vedeme žáky k dodržování základních pravidel společenského chování v dané situaci a prostředí, posilujeme vhodné chování žáků.

Žáci s těžkým postižením mentálním v kombinaci s PAS potřebují neustálý dohled a kontrolu. Jsou významně fixováni na prostředí, ve kterém žijí, a na lidi, kteří se o ně starají. Zde je hlavní možnost prevence jakéhokoliv rizikového chování. Okolí na ně může pozitivně působit tím, že pro ně vytváří zdravé a podnětné prostředí a podmínky, a lidé, kteří se o tyto žáky starají, jsou jim dobrým vzorem.

ŠVP ŠD Pojd' si hrát 3 pro všechny žáky

Problematika prevence rizikového chování je součástí školního vzdělávacího programu. Témata vzdělávacích oblastí jsou zaměřena zejména na seznamování žáků s různými herními aktivitami za účelem nácviku smysluplného využití a trávení volného času.

ŠVP PRŠ 1 Jdeme dál vypracovaný na základě RVP PRŠ 1

Problematika prevence rizikového chování je součástí ŠVP. Témata vzdělávacích oblastí jsou zpracována zejména ve vzdělávacích oblastech Člověk a společnost, Informační a komunikační technologie, Člověk a zdraví, Rodinná výchova.

Kompetence k řešení problémů:

- Dbáme individuálních možností žáků.
- Vedeme žáky k rozpoznávání problémů, rizik a ohrožení, požádat o pomoc.
- Vedeme žáky k tomu, aby v běžných problémových situacích reagovali adekvátním způsobem, vhodnou vizualizací je připravujeme na změny.
- Posilujeme u žáků vhodné a žádoucí chování v běžných problémových situacích a vytváříme strategie předcházení nevhodnému chování.
- Motivujeme žáky k překonávání běžných problémů a nabízíme jim vhodné způsoby řešení problémů.

Kompetence komunikativní:

- Klademe důraz na aktivní komunikaci jako prostředek předcházení problémovým situacím.
- Posilujeme u žáků sociálně komunikační dovednosti potřebné pro kooperaci a navazování a udržování vztahů.

Kompetence sociální a personální:

- Podporujeme udržování vztahů v nejbližším okolí (rodina, škola).
- Podporujeme dovednosti vedoucí k smysluplnému využívání volného času, Předkládáme a nabízíme žákům široký repertoár volnočasových aktivit.
- Vedeme žáky k dodržování základních pravidel společenského chování v dané situaci a prostředí, posilujeme vhodné chování žáků.
- Vedeme žáky k rozpoznávání vhodného a nevhodného chování.
- Klademe důraz na uvědomování si svého vlastního těla a svého já a důraz na zdravý životní styl a prevenci rizikových faktorů.
- Zařazujeme relaxační přestávky, dodržujeme zdravý stravovací a pitný režim.
- Seznamujeme žáky s případy ohrožení vlastní, nebo jiné osoby a s možnostmi přivolání pomoci.
- Seznamujeme žáky s jejich právy a povinnostmi.

Kompetence občanské:

- Vytváříme situace, při kterých si žáci denně osvojují chování při běžných každodenních činnostech (nákup, návštěva, úklid odpadků...).
- Seznamujeme žáky s jejich právy a povinnostmi.
- Vedeme žáky k dodržování zásad správného společenského styku, chování a dbáme na dodržování správného chování ve společenských institucích.
- Umožňujeme žákům vyjádřit svůj názor.
- Vedeme žáky k rozpoznávání vhodného, nevhodného a rizikového chování.
- Vedeme žáky k osvojení si pravidelnosti stravování a střídání práce s odpočinkem, tedy k zafixování stereotypů zdravého životního stylu.
- Klademe důraz na uvědomování si svého vlastního těla a svého já a důraz na zdravý životní styl a prevenci rizikových faktorů.
- Seznamujeme žáky s případy ohrožení vlastní, nebo jiné osoby.
- Vytváříme a podporujeme u žáků návyky vedoucí k ochraně životního prostředí jako jedny ze strategií udržitelného rozvoje.

Kompetence pracovní:

- Klademe důraz na dodržování základních pravidel bezpečnosti, hygieny práce a ochrany zdraví při práci a vedeme je k rozpoznání obtíží v práci rozvíjení schopnosti požádat o pomoc a přijmout ji.

8 Hodnocení školní preventivní strategie

Každoročně bude vyhodnocován Minimální preventivní program. V závěru etapy Školní preventivní strategie bude vyhodnoceno splnění stanovených cílů a na základě zjištění bude sestavena nová preventivní strategie pro další časové období. Pravidelně budeme sledovat úpravu legislativní dokumentace této problematiky k zapracování do aktuálního Minimálního preventivního programu a ostatní předpisy týkající se problematiky rizikových projevů chování.

9 Závěrečná ustanovení

Školní preventivní strategie je zveřejněna následujícím způsobem: webové stránky školy; v tištěné podobě u vchodů do budov školy; pro zaměstnance školy na sdílených dokumentech.

V Brně 1. 10. 2024

Mgr. Tomáš Musil

ředitel školy